

ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Thai Learners' Skills in the 21st Century

ภราดา ดร.พีระนันท์ นัมคณิสรณ์

Phiranant Numkanisorn

หลักสูตรบริหารการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอแนวโน้มการจัดการศึกษาไทยในวันนี้และในอนาคตสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องได้คำนึงถึงการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษหน้า การศึกษาไทยจะสามารถกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมดังกล่าวได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกใบนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ความเข้าใจดังกล่าวจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษหน้าบทความนี้ยังนำเสนอ นโยบายการจัดการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วที่เกิดจากความเข้าใจในปัจจุบันดังกล่าวและนำมากำหนดทักษะสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในประเทศของตน ผู้เขียนหวังว่า บทความนี้จะสะท้อนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษาและนำความเข้าใจดังกล่าวมากำหนดทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษหน้า เพื่อให้ผู้เรียนเหล่านั้น สามารถดำรงตนได้อย่างมีความสุขและเป็นประชากรที่มีคุณภาพและพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์ นโยบายจัดการศึกษา

Abstract

This article presents the educational administration trends in Thailand should adopt in order to enhance the Learners' Skills for the 21st Century. This study indicates that Thailand education could be determined the Learners' Skills for the 21st Century, the people concerned should possess the relevant and proximate knowledge and understandings on the factors that affect the education provision. Such a framework would certainly help formulate proper Education Policies that promote Learners' skills relevant to the Changes that will come in the 21st

Century. This article also illustrates the Educational Policies of some developed countries in supporting for the author's view. The author believes that this presentation will offer another aspect beneficial for those involved in Education Administration and enable them to create a proper educational approach that suits the needs of the learners and qualify them to be capable citizen that help develop their country sustainably.

Keywords: Learners' Characteristics for 21st Century

บทนำ

จากการศึกษา ของ Suarez-Orozco & Qin-Hilliard (2007) ได้กล่าวไว้อย่างสั้นๆและง่ายๆว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวกำหนดนิยามและสิ่งท้าทายใหม่ๆ ของศตวรรษใหม่ของโลกใบนี้ ในขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วมองว่า การศึกษา คือ รากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเสริมสร้างการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและการพัฒนาของสังคมอีกด้วย (Fischer, 2003) เขายังกล่าวอีกว่า การศึกษายังช่วยให้ประเทศมีประชากรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานการเป็นอยู่ที่ดีคำถามที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจคือ ทำอย่างไรที่จะทำให้การศึกษาไทย เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกใบนี้ที่มีกระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มองเรื่องนี้ว่าเป็นความเร่งด่วนที่จะต้องยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาประเทศ มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) มีความเป็นเลิศวิชาการสามารถสื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา ก้าวหน้าทางความคิดและผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีจิตร่วมรับผิดชอบในสังคมโลก (Office of Higher Education Administration, 2010:3) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ

ผู้นำเสนอบทความที่ต้องการเห็นการจัดการศึกษาไทย มีกรอบและแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดทักษะของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่จะถึงนี้ ที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดจาก กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มี ต่อด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน ทักษะของผู้เรียนในยุคดังกล่าว นอกเหนือจากความเข้าใจดังกล่าวแล้ว จะต้องผนวกถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ที่ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ ต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมทั้งการนำ ความสามารถดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาชีวิตของตนและ สังคมที่ตนอาศัยอยู่

ทิศทางการศึกษาในอนาคต

ประเด็นแรกที่เกี่ยวข้อง ควรทำการศึกษาและทำความเข้าใจร่วมกันในเบื้องต้นก็คือทิศทางการศึกษาในอนาคตของโลกเพื่อใช้เป็นฐานคิดในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนในวันนี้และในอนาคต เพราะ ทิศทางในเชิงการบริหารแล้ว คือตัวกำหนดแผนในทุกระดับ ขององค์กร ที่นำไปสู่การปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ที่สำคัญ ทิศทางการบริหารช่วยทำให้เกิดความสอดคล้อง ภายใน ของวิสัยทัศน์ นโยบาย และ วัตถุประสงค์ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหลัก ในการบริหาร Everard, *et al.* (2004) การถกเถียงเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานที่ ใกล้เคียงกันในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน ย่อมเป็น ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการยึด โยงระหว่างกันที่เข้มแข็งและยังผลให้เกิดการนำไปสู่การ ปฏิบัติที่เกิดผลและมีประสิทธิภาพ

นักการศึกษา เช่น Sheila Biddle (2002) ได้เสนอ ประเด็นเกี่ยวกับ ทิศทางการศึกษาในอนาคตไว้ดังนี้ “นับตั้งแต่ ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา โลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเจริญเติบโตอย่างโดดเด่นของการค้าระหว่าง ประเทศและการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ได้ สั่นคลอนรากฐานของระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศและในภูมิภาค และผลักดัน ไปสู่ความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพากันและกันยิ่งขึ้น การพัฒนา ดังกล่าวทำให้ นักวิชาการจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลก ในศตวรรษที่ 21” นักการศึกษา ท่านดังกล่าวยังได้เพิ่มเติม ว่า ในขณะที่โลกในศตวรรษที่ 20 ถูกกำหนดด้วยภาวะ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อเนื่องมาเป็นสงครามเย็น แต่ โลกในศตวรรษที่ 21 ถูกนิยามด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกัน ของทุกประเทศในโลก ไม่มีประเทศใดเลยที่จะดำรงอยู่โดย

ไม่พึ่งพาประเทศหนึ่งประเทศใดเลย ความจริงเชิงบริบทได้ เปลี่ยนไปแล้วและมีปัจจัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้อง

ข้อสังเกตที่นักการศึกษาท่านดังกล่าวที่ให้ไว้ ชี้ให้เห็นว่า ความจริงเชิงบริบทที่เปลี่ยนไปและมีปัจจัยใหม่ เข้ามาเกี่ยวข้อง คำถามที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาวินนี้ก็คือ แนวทางการจัดการศึกษาควรเป็นอย่างไร เพื่อให้ ผู้เรียนมีขีดความสามารถในการเผชิญกับโลกใหม่ที่มีสิ่งที่น่า ทำทายมากมายรอพวกเขาอยู่

สอดคล้องกับความเห็นของ Friedman (2002) ที่มอง ว่า แนวทางการจัดในการศึกษาในอนาคตควรเกิดจากการ วิเคราะห์และตีความปรากฏการณ์ต่างๆ ในศตวรรษที่ 20 เขาเห็นว่าตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง ณ วันนี้ ได้เปลี่ยนไป ตัวกำหนดที่ควรนำมาใช้ในการพิจารณา ควรเกี่ยวข้องกับ ความเป็นสากลและนานาชาติ และนำมาใช้เป็นฐานในการ ทำเข้าใจแนวโน้มของปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อสร้าง ความพร้อมในการเผชิญกับสิ่งใหม่และน่าทำทาย ใน ศตวรรษที่ 21 ที่กำลังมาถึงนี้ในเรื่องดังกล่าว Suarez – Orozco & Qin – Hilliard (2007) ได้กล่าวไว้อย่างสั้นๆ ว่ากระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวกำหนดนิยาม และสิ่งทำทาย ใหม่ๆ ของศตวรรษใหม่ที่กำลังจะมาถึงนี้

จากประเด็นของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจะ เห็นได้ว่า ตัวกำหนดทิศทางการศึกษาในศตวรรษหน้าได้ เปลี่ยนไปจากภาวะหลังสงครามโลกมาเป็นภาวะเชื่อมโยง กันของนานาชาติประเทศที่มีกระแสโลกาภิวัตน์เป็นปัจจัยหลัก ในการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม อย่างรวดเร็ว การที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาที่มีความเข้าใจ ในปรากฏการณ์ดังกล่าวและนำมาเป็นกรอบในการ พิจารณา แสวงหาแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนในการเผชิญสิ่งทำทายใหม่ในอนาคตย่อมทำให้การ จัดการศึกษาดังกล่าวบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงทั้งแก่ผู้เรียนและประเทศชาติ ต่อไป

ความหมายของกระแสโลกาภิวัตน์

จากการศึกษาประเด็น แนวโน้มการจัดการศึกษา ในอนาคตของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้ เห็นว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง อนาคตของโลกและต่อกระบวนการจัดการศึกษาที่แต่ละ ประเทศกำลังให้ความสำคัญและทำความเข้าใจกับปัจจัย ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อนำความเข้าใจดังกล่าวเป็น พื้นฐานในการแสวงหาแนวทางการจัดการศึกษาที่ เหมาะสมให้กับผู้เรียนในประเทศของตน

การศึกษาความหมายเพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งดังกล่าว ดูเหมือนว่า จะเป็นเรื่องที่ยาก เพราะการตีความในเรื่องดังกล่าว ดูเหมือนว่าขึ้นอยู่กับ ปุ่มหลังทางวิชาการของนักวิชาการท่านนั้นๆ แต่ที่มองเห็นเหมือนกัน เกี่ยวกับเรื่องนี้ก็คือ มันเป็นกระบวนการเชื่อมโยงโลกให้ถึงกัน ยกตัวอย่าง เช่น นักเศรษฐศาสตร์ ก็จะมอง กระแสโลกาภิวัตน์ ในแง่ของ การเชื่อมโยงของระบบทางการเงิน การค้าระหว่างประเทศ และการไหลของ เงินทุน ที่นับวันจะทวีความรุนแรง ยิ่งวันยิ่งมากขึ้น ส่วน นักภาษาศาสตร์ จะให้ความสำคัญกับการแพร่ขยาย ของการใช้ภาษาอังกฤษ ที่ต่อไปจะกลายเป็น ภาษาสากล และภาษาอังกฤษใหม่นี้จะมีรูปแบบของการผสมผสานที่เกิดจากการไหลของ ประชากรและการมีปฏิสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงถึงกัน (Pennycook, 2006) ในขณะที่นักรัฐศาสตร์จะมอง ในแง่ของบทบาทของรัฐและประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป จะเกิดการแตกตัวของรัฐใหม่ที่มีการพึ่งพาทางการเมืองของกัน และกันยิ่งวันยิ่งมากขึ้น และทัศนะของนักการศึกษา ที่มองในแง่ของ การเคลื่อนไหวที่เป็นกระบวนการ ของ ศาสนา การแพร่ขยายที่ชัดเจนทางวัฒนธรรมและการศึกษา ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ นักการศึกษามองว่าเกิดจาก การไหลเวียนของ การลงทุน ประชากร เทคโนโลยี ภาษาและ วัฒนธรรม ที่นับวันจะทวีความเข้มข้นที่มากขึ้น (Tikly, 2001)

ในทัศนะของ Giddens (1990) กระแสโลกาภิวัตน์ หมายถึง การเพิ่มความเข้มข้นของความสัมพันธ์เชิงสังคมที่แพร่ขยายไปทั่วโลก ซึ่งเชื่อมโยงระยะทางระหว่างท้องถิ่น และท้องถิ่นในลักษณะที่ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นนี้ได้รับผลกระทบจากท้องถิ่นอื่นที่อยู่ห่างไกลกันมาก Giddens ยังเพิ่มเติมอีกว่า โลกแม้ว่าจะกว้างใหญ่และมีภูมิศาสตร์ที่ห่างไกลกันมาก แต่ภายใต้ของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ มันได้เปลี่ยนเป็น หมู่บ้านโลกไปแล้ว ในขณะที่ Robertson (1992) เห็นว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็นกระแสที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับโลกที่มีความสลับซับซ้อนและการเพิ่มความเข้มข้นของการรับรู้เกี่ยวกับโลกที่เป็นองค์รวม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกัน Waters (1995) ได้แสดงทัศนะว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็นกระแสที่ทำให้กระบวนการเชิงสังคมที่ในอดีตเคยมีข้อจำกัดทั้งทางภูมิศาสตร์และข้อกำหนดทางวัฒนธรรมและสังคมได้ถูกทำลายไปทำให้ประชากรมีความตระหนักเพิ่มขึ้นถึงข้อจำกัดที่ลดน้อยลงดังกล่าว ในเรื่องนี้ Ohmae (1990) เห็นว่า โลกนั้นได้กลายเป็นโลกไร้พรมแดนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างเข้มข้นและสลับซับซ้อน บนฐานของการบีบอัดของ

ระยะทางและเวลาบนดัชนีที่เพิ่มขึ้นทั้งของความเร็วและความถี่ อีกทั้งขณะที่น่าสนใจของ Held & Mcgrew (2000) พวกเขากล่าวว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงเห็นชัดขึ้นในพื้นที่ขององค์กรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความสัมพันธ์เชิงสังคมและการติดต่อทางธุรกิจที่ประเมินได้ในรูปแบบของการขยายตัว ความเข้มข้น ความเร็ว และผลกระทบที่เกิดจากการไหลของเครือข่ายกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และเกิดการแสดงพลังทั้งภายในทวีปและระหว่างภูมิภาค Held & Mcgrew ยังเชื่ออีกว่า กระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้แผ่ขยายไปยังกิจกรรมต่างๆของทุกองค์กรทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นองค์กร ทางธุรกิจ การเมือง ศาสนาและวัฒนธรรมและ นับวันจะยิ่งทวีการเชื่อมโยงระหว่างกันทั้งในด้านความเร็วและความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ และส่งผลกระทบต่อทุกท้องถิ่น (ในมิติของทางพื้นที่การขยายตัว ความเข้มข้น ความเร็ว และผลกระทบ) ซึ่งพวกเขาเรียกว่า “สังคมพหุมิติ” ที่ดำรงอยู่ในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนักและจะปรับเปลี่ยนรูปแบบไปเรื่อยๆอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป “กระแสโลกาภิวัตน์” เป็นกระบวนการเชื่อมโยงที่ทำให้โลกของเราเล็กลงจนกลายเป็นหมู่บ้านโลกที่มีความเข้มข้นของพื้นที่และเวลา โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเชื่อมต่อโลกทางภูมิศาสตร์เข้าด้วยกัน ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์หรือแม้กระทั่งรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทีและเสมือนจริง การเชื่อมโยงโลกในลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ การเมือง และ การใช้ชีวิตประจำวันของคนในสังคม ในทุกหนทุกแห่ง ในทุกเวลา และในทุกสถานที่ และนับวันจะทวีความถี่และความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อยๆ ที่สำคัญสังคมทุกท้องถิ่นจะกลายเป็นพหุสังคมที่ประกอบด้วยความแตกต่างทั้งทางเชื้อชาติ ความเชื่อและวัฒนธรรม

ทักษะของผู้เรียนในประเทศที่พัฒนา

บนความเข้าใจของทิศทางการศึกษาในอนาคตและปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมคำถามที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรจะถามต่อ ก็คือ โรงเรียนควรจะพัฒนาทักษะของผู้เรียนอะไรบ้างให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโลกวันนี้และโลกในศตวรรษที่ 21

ในการค้นหาคำตอบดังกล่าว ผู้เขียนขอเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งได้แก่

ประเทศ ลิงคโปร์ แคนาดา และ สหรัฐอเมริกา มาพิจารณาเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นว่า ประเทศเหล่านี้ มุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะของผู้เรียนในประเทศของเขาอะไรบ้างและบนฐานคิดอะไร

ประเทศสิงคโปร์พิจารณาการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและในอนาคตเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณา รัฐบาลสิงคโปร์เห็นว่า นักเรียนของสิงคโปร์จะประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตและเติบโตในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุถึงขีดความสามารถ ที่ทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครองจะต้องจับมือกันและทำงานร่วมกันอย่างหนักเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาขีดความสามารถที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ยังเห็นว่า การที่ผู้เรียนจะบรรลุขีดความสามารถที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพทางโรงเรียนจะต้องเน้นการจัดการศึกษาที่มีใช้แต่การพัฒนาความรู้และทักษะเท่านั้น ยังรวมถึงการพัฒนาด้านคุณค่า ความเชื่อและทัศนคติที่หล่อหลอมความเป็นบุรณภาพของบุคคล ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์คาดหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษา ในระบบดังกล่าว เป็นบุคคลที่

1. มีสำนึกถึงความถูกต้องที่หนักแน่น มีวิจารณญาณที่เหมาะสม รู้จักคิดเชิงวิเคราะห์ และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีทักษะในการเรียนด้วยตนเองรู้จักตั้งคำถาม มีความไตร่ตรองและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. มีทักษะสังคมที่พร้อมจะมีส่วนร่วมในสังคม มีความคิดริเริ่ม กล้าริเริ่ม และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศ
4. มีจิตสาธารณะที่ยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติ ติดตามข่าวสารของประเทศและของโลก และเป็นผู้ที่พร้อมในการช่วยเหลือผู้ร่วมข้าง (Ministry of Education, Singapore, 2015)

ในขณะที่รัฐบาลของแคนาดาพิจารณาการจัดการศึกษาของตนใน 2 มิติ ในมิตินานาชาติและมิติของอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้า กระทรวงศึกษาธิการของแคนาดาตระหนักดีว่า ระบบการศึกษาปัจจุบันของตนจะได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่า เป็นระบบการศึกษาที่เยี่ยมระบบหนึ่งของโลก แต่ก็ไม่นิ่งนอนใจที่จะพัฒนาระบบการศึกษาของตนที่ได้อยู่แล้ว ให้มีการปรับปรุงอย่างมีสาระสำคัญที่นำไปสู่ระบบการศึกษาชั้นนำของโลกนอกจาก

ความตั้งใจของรัฐบาลประเทศแคนาดา (โดยผ่านกระทรวงศึกษาธิการ) ที่ต้องการเห็นระบบการศึกษาของตนเป็นระบบการศึกษาชั้นนำของโลกรัฐบาลแคนาดายังนำปัญหาที่ผ่านมานำมาประกอบการพิจารณาจัดทำนโยบายจัดการศึกษาอีกด้วย ปัญหาที่กล่าวมา ได้แก่ การขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้เรียนมีประสบการณ์ไม่ดีต่อการเรียนหนังสือ การลาออกกลางคัน เป็นต้นจากการที่รัฐบาลแคนาดามีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการศึกษาของตนให้เป็นระบบการศึกษาชั้นนำของโลก โดยการคำนึงถึงปัญหาที่ผ่านมามีการกำหนดนโยบายใหม่มีความชัดเจนในทิศทางของการพัฒนาและสามารถแก้ไขปัญหาในอดีตให้น้อยลง ทำให้ระบบการศึกษาที่จะดำเนินต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถบรรลุเป้าหมายของการศึกษาอย่างที่ตั้งใจไว้

จากการที่รัฐบาลนำเอาปัญหาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมานำมาพิจารณา บนพื้นฐานของความมุ่งมั่นที่ต้องการทำให้ระบบการจัดการศึกษาของแคนาดาเป็นระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก จึงได้ปรับจุดเน้นของการศึกษาดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่สร้างเป้าหมายร่วมกันที่คำนึงถึงจริยธรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงความต้องการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของบุคคลที่มีคุณลักษณะพิเศษ และตอบสนองความต้องการโดยรวมของสังคม3) เป็นการศึกษาที่เปิดเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงทัศนะของตนเองต่อการจัดการศึกษาและทัศนะดังกล่าว มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

เป้าหมายของการจัดการศึกษาของประเทศแคนาดาดังกล่าว ทำให้รัฐบาลแคนาดาคาดหวังว่าระบบการจัดการศึกษาของประเทศนี้ จะต้องเป็นระบบที่

1. ตอบสนองความต้องการของนักเรียนมากขึ้น
2. ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึง ความหมายของการเป็นผู้มีการศึกษาในบริบทของสังคมโลก
3. พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่แน่นแฟ้นขึ้น
4. ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้เข้มแข็งขึ้น
5. และที่สำคัญ ลดภาระการบริหารที่ไม่จำเป็นที่เกิดจากการจัดการศึกษาที่ไม่ตรงจุด

การยึดเหนี่ยวที่เกินความต้องการของผู้เริ่มและการสูญเสีย (ไม่ได้นำไปใช้) และเมื่อคำนึงถึงปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมา รัฐบาลแคนาดาจึงได้กำหนดขีดความสามารถของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. มีทักษะในการวิเคราะห์ เพื่อให้ตนเองใช้ชีวิตในโลกที่มีความสลับซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีทักษะในการนำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไปใช้ในการประกอบการ
3. มีจิตสาธารณะ รู้จักรับความรับผิดชอบต่อสังคม ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งในประเทศ รวมทั้งคำนึงถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
4. มีทักษะในการสื่อสารที่ตรงกับความต้องการของตนเอง รู้จักฟังและแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้ที่มีวัฒนธรรมต่างกันอย่างสร้างสรรค์
5. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีไปใช้อย่างเป็นประโยชน์ทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมในการเสริมสร้างและแก้ไขปัญหาของตนเอง
6. มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และนำการเรียนรู้ดังกล่าวมาพัฒนาชีวิตให้ตนเองประสบความสำเร็จในการทำงานและพัฒนาค่าเดิมชีวิตของตนเอง
7. มีทักษะในการแสดงภาวะผู้นำ และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีความเข้าใจในความสามารถของตน ยอมรับจุดอ่อนของคนอื่นและร่วมมือกัน ในการทำงานสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน (Ministry of Education, Canada, June 2010)

ในทำนองเดียวกัน นักการศึกษาของสหรัฐอเมริกา มองระบบการศึกษาที่จะต้องปรับเปลี่ยนเช่นกัน ในเรื่องนี้ Dede, (2009) มองว่าระบบการศึกษาที่ดีนั้น จะต้องตอบสนองให้ประชากรของเขา มีความสามารถตามที่ตลาดแรงงานต้องการมีความเป็นพลเมืองและบรรลุถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเอง แต่นั่น เป็นกรอบที่เหมาะสมสำหรับศตวรรษที่ 20 แต่ในศตวรรษที่ 21 นี้ ผู้จบการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาควรมีกรอบที่ขยายออกไปโดยนำเอาความเจริญก้าวหน้าทางด้านข่าวสารที่สลับซับซ้อน และเทคโนโลยีในการสื่อสารมาประกอบการพิจารณา นักการศึกษา Levy & Murnane (2004) มองว่าระบบข้อมูลข่าวสารและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้การทำงานประจำด้วยมือมีความจำเป็นน้อยลง เพราะถูกแทนที่ด้วยระบบดังกล่าว

ด้วยสาเหตุดังกล่าวทักษะที่จำเป็นที่ตลาดแรงงานต้องการต่อไปก็คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการทำงาน และสามารถนำเอาข้อมูลที่หลากหลายและเป็นปริมาณที่มากมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์

นอกจากนี้แล้ว Karoly (2004) ยังเห็นว่า ความเจริญด้านระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่มาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ยังปรับเปลี่ยนคุณค่าหลักในการทำงานอีกด้วย เขาให้ตัวอย่างว่า ในสมัยหนึ่งความสามารถในการประสานงานเป็นความสามารถเฉพาะตัว แต่ในยุคหน้าความสามารถดังกล่าวจะเป็นความสามารถทั่วไปที่ทุกคนต้องมี เพราะบริบทของการทำงานได้เปลี่ยนไปแล้ว อันหนึ่งจากข้อมูลที่มีอย่างมหาศาลและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นจำเป็นต้องใช้ทีมงานในการวิเคราะห์ และ Dede (2009) ยังเพิ่มเติมต่อไปว่า การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 20 เน้นการย่อยความรู้ให้กลายเป็นความลึกซึ้งเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา แต่ไม่ได้สอนให้รู้จักคัดกรองความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์และเกิดจากทักษะในการทำงานร่วมกับการสอนที่แยกจากทักษะ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถถ่วงถ่วงความรู้ด้วยตนเอง Dede แนะนำว่า ผู้บริหารจะต้องรู้จักปรับหลักสูตรโดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความเข้าใจและเกิดการปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้เนื้อหาที่อัดแน่นแต่อย่างเดียว และ Dede ยังเสนอแนะว่า การวัดและการประเมินผลเช่นกันควรจะเปลี่ยนเพราะการวัดการประเมินผลที่ผ่านมาจะเน้นการวัดและประเมินที่เนื้อหาและพฤติกรรมทักษะประจำวัน แต่ไม่ได้ประเมินแนวทางการตัดสินใจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทักษะของผู้เรียน

จากการที่นักการศึกษาชาวสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดในการจัดการศึกษาดังกล่าวทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้กำหนดทักษะของผู้เรียน ในการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เน้นการตระหนักรู้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับสากลมีความรู้ในด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการประกอบการมีความเป็นประชากร และมีความรู้ในการดูแลสุขภาพและอนามัยของตนเอง
2. ด้านทักษะการเรียนรู้และการคิดสามารถคิดเชิงวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมีทักษะในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์มีทักษะในการเข้าใจสถานการณ์มีทักษะในการทำงานร่วมกัน และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีไร้พรมแดนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการพัฒนาความรู้และทักษะในการศึกษาเล่าเรียน และมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์และการนำไปใช้อย่างสร้างสรรค์และร่วมมือกันในการศึกษาข้อมูล

4. ด้านทักษะชีวิตเน้นให้มีทักษะของการเป็นผู้นำ มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบรู้จักปรับตัวสร้างสรรค์งาน

ด้วยตนเองเข้ากับผู้อื่นได้มีเป้าหมายในชีวิตและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Partnership for 21st Century, 2007)

เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอภาพ ทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ของประเทศที่พัฒนาแล้ว ให้ชัดเจนขึ้น ผู้เขียนขออนุญาตนำเสนอ ในรูปของ ตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ของ ประเทศที่พัฒนา

ประเทศ	ทักษะของผู้เรียน
สิงคโปร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดเชิงวิเคราะห์ และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. มีทักษะในการเรียนด้วยตนเอง รู้จักตั้งคำถาม มีความคิดไตร่ตรองและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3. มีทักษะสังคมที่พร้อมจะมีส่วนร่วมในสังคม มีความคิดริเริ่ม กล้าริเริ่ม และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศ 4. มีจิตสาธารณะที่ยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติ ติดตามข่าวสารของประเทศและของโลก และเป็นผู้ที่พร้อมในการช่วยเหลือผู้รอบข้าง
แคนาดา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นให้ผู้เรียน มีทักษะในการวิเคราะห์ เพื่อให้ตนเองใช้ชีวิตในโลกที่มีความสลับซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. มีทักษะในการนำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไปใช้ในการประกอบการ 3. มีจิตสาธารณะ รู้จักรับความรับผิดชอบต่อสังคม ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งในประเทศ รวมทั้งคำนึงถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม 4. มีทักษะในการสื่อสารที่ตรงกับความต้องการของตนเอง รู้จักฟังและแลกเปลี่ยนทัศนะกับผู้ที่มีวัฒนธรรมต่างกันอย่างสร้างสรรค์ 5. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีไปใช้อย่างเป็นประโยชน์ทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมในการเสริมสร้างและแก้ไขปัญหาของตนเอง 6. มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และนำการเรียนรู้ดังกล่าวมาพัฒนาชีวิตให้ตนเองประสบความสำเร็จในการทำงานและพัฒนาการดำเนินชีวิตของตนเอง 7. มีทักษะในการแสดงภาวะผู้นำและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีความเข้าใจในความสามารถของตน ยอมรับจุดอ่อนของคนอื่นและร่วมมือกัน ในการทำงานสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน
สหรัฐอเมริกา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นให้ผู้เรียน ตระหนักรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับสากล มีความรู้ในด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการประกอบการ ความเป็นประชากร และมีความรู้ในการดูแลสุขภาพและอนามัยของตนเอง 2. ด้านทักษะการเรียนและการคิด สามารถคิดเชิงวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีทักษะในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ มีทักษะในการเข้าใจสถานการณ์ มีทักษะในการทำงานร่วมกัน และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร 3. ด้านทักษะในการใช้เทคโนโลยีไร้พรมแดน มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการพัฒนาความรู้และทักษะในการศึกษาเล่าเรียน และมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ และการนำไปใช้อย่างสร้างสรรค์และร่วมมือกันในการศึกษาข้อมูล 4. ด้านทักษะชีวิต เน้นให้มีทักษะของการเป็นผู้นำ มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ รู้จักปรับตัวสร้างสรรค์งานด้วยตนเอง เข้ากับผู้อื่นได้ มีเป้าหมายในชีวิตและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากตารางที่นำเสนอข้างบนนี้ เห็นได้ว่า แนวคิดและแนวทางของการจัดการศึกษาของประเทศเหล่านี้มีใช้มุ่งเน้นแต่เพียงการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงเนื้อหาและการปฏิบัติเชิงวิชาชีพเหมือนในศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมาแต่ยังเน้นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะและรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งทั้งสามประเทศเน้นตรงกัน ในขณะที่ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร การเรียนรู้ด้วยตนเองทักษะในการอยู่ร่วมกัน รวมทั้งทักษะของการเป็นผู้นำเป็นทักษะ ที่ ประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา เน้นตรงกัน ในขณะที่ ทักษะของผู้เรียนด้านการเรียนด้วยตนเองและการเรียนตลอดชีวิต เป็นทักษะ ที่ประเทศสิงคโปร์และแคนาดา เน้นตรงกัน ซึ่งสอดคล้อง กับทัศนะของ Imyim *et al.* (2017) ที่เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน จำเป็นจะต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและนำทักษะดังกล่าวไปพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพราะโลกใบนี้ที่มี กระแสโลกาภิวัตน์เป็นตัวนำได้เปลี่ยนโลกใบนี้ให้เป็นโลกที่ไร้พรมแดนและมีการเชื่อมโยงถึงกันอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ในขณะที่ Tongchai (2016) ระบุว่าแนวโน้มดังกล่าว ทำให้หน่วยงานทุกหน่วยงานจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถทั้งในการคิดวิเคราะห์ และคิดแบบสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล เพื่อให้องค์การมีความสามารถในการแข่งขันกับระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่เป็นระบบการแข่งขันแบบเปิดและนับวันจะทวีความรุนแรงอย่างมีอัตราเร่งที่สูงขึ้นนอกจากนี้แล้ว Sinchadechochai (2017) ยังให้ทัศนะ เพิ่มเติมว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้บริบท ทั้งในเชิง เศรษฐกิจ การค้า และ สังคมในประเทศเปลี่ยนไป กลายมาเป็น เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่มีประเทศเพื่อนบ้านเป็นคู่ค้าระหว่างกันและร่วมกันมากขึ้น รวมทั้งการค้าแรงงานที่ทำให้ สังคมไทยมีความหลากหลาย ทั้งทาง เชื้อชาติ ศาสนา และ วัฒนธรรม

สอดคล้องกับนักวิชาการไทย เช่น ศ.นพ. วิจารย์พานิช ผู้เขียนหนังสือชื่อ “วิถีสร้างการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21” ได้สะท้อนความเข้าใจในพลวัตของกระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบที่มีต่อการจัดการศึกษา ท่านเห็นว่าทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในหนังสือชื่อ “วิถีสร้างการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21” ที่ท่านแต่งท่านได้เสนอทักษะสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ (Panich, 2012)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คือ 3R x 7C

3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)

Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม)

Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์)

Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)

Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)

Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

ในทัศนะของท่าน เห็นว่า การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับผู้เรียนในศตวรรษใหม่ ต้องเรียนให้บรรลุถึงทักษะของการเรียนรู้ที่แท้ การเรียนจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ จากเนื้อหาความรู้สู่ทักษะในการดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริงและโลกในอนาคตรวมทั้งปลูกฝังให้เป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นไทยและฐานคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้าใจในความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

จากการสังเคราะห์การนำเสนอที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า การที่ นักการศึกษาจะสามารถ พัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จำเป็นจะต้อง มีความรู้และความเข้าใจในปัจจัยหลัก ที่กำหนดทักษะการเปลี่ยนแปลงของทุกระบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน และต่อระบบการจัดการจัดการศึกษาปัจจัยดังกล่าว คือ กระแสโลกาภิวัตน์

ปัจจัยดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า ระบบการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้มี ทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นทักษะที่ เน้นการคิดทั้งเชิงวิเคราะห์และสร้างสรรค์มีความตระหนักในสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุขและสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความตระหนักในการรักษาโลกและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนดำรงตนอย่างมีความสุขและนำพาประเทศของเราไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

สรุป

ในบทความนี้ ผู้เขียนขอแนะนำ การศึกษาปัจจัยเบื้องต้น ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรมีความรู้และทำความเข้าใจเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั่นคือ ปัจจัยด้านกระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆของโลกปัจจุบันและในอนาคตพร้อมทั้งนำเสนอ ทักษะของผู้เรียน ที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สิงคโปร์ แคนาดา และสหรัฐอเมริกา มุ่งเน้นในการพัฒนารวมทั้งทักษะของนักเรียนไทย ที่มีแนวคิดที่สอดคล้องมาสนับสนุนการนำเสนอ ทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ที่เด็กไทยควรได้รับการส่งเสริม เพื่อให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตและพัฒนาชีวิตของเขา ในโลกของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อน และยังเป็นโลกของพหุมิติ ที่มีความแตกต่างทั้งทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ได้อย่างมีความสุขและสามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศ

จากการสังเคราะห์ ความเข้าใจใน ประเด็นต่างๆที่ได้เสนอมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนจะต้องมี นั้น มีใช้แต่เพียง การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นเท่านั้น แต่ยักรวมถึงความสามารถในการคิดทั้งในเชิงวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพราะโลกวันนี้เป็นโลกของการเชื่อมโยงระหว่างกัน ที่มีเทคโนโลยีเป็นสะพาน การเชื่อมโยงดังกล่าว มีพลังมหาศาล ที่สามารถรวมโลกนี้ไว้เป็น หนึ่ง ทั้งทางเศรษฐกิจ การค้า และการธุรกิจ ทำให้ทุกคนไม่ว่าจะอาศัยอยู่ ณ ประเทศใด และ เวลาใด ในโลกใบนี้สามารถติดต่อและเข้าถึงกันได้อย่างรวดเร็วและเกือบจะทันทีที่เศรษฐกิจวันนี้จึงมีใช้เศรษฐกิจของแต่ละประเทศอีกต่อไปแต่เป็นเศรษฐกิจของทั้งโลก เช่นเดียวกับการเมือง สังคมและวัฒนธรรม (Friedman, 2005) การอยู่รอดของแต่ละประเทศจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ที่มีเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรมเป็นฐาน ที่ปูทางมาจากเศรษฐกิจฐานความรู้ที่จะต้องมี ทั้งความรู้ ทักษะ และ สติปัญญา ในการเผชิญกับการแข่งขันและความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ (Chinnammai, 2005)

การเปลี่ยนแปลงของโลกในลักษณะดังกล่าวที่มีกระแสโลกาภิวัตน์เป็นปัจจัยหลัก ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางเช่นกันต่อระบบการจัดการศึกษาของทุกประเทศในโลก และประเทศไทยก็มิได้รับการยกเว้น การที่นักการศึกษาไทยมีความเข้าใจในที่มาและที่ไปของปรากฏการณ์ดังกล่าวและผลกระทบที่เกิดขึ้น จะทำให้ การกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาและแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะของผู้เรียนที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากความเข้าใจของผู้เขียน ที่เกิดจากการสังเคราะห์บทความในฉบับนี้ ผู้เขียนใคร่ขอ แนะนำเสนอ ทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบและหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) เพราะโลกในอนาคตเป็นโลกของข่าวสาร ข้อมูล ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ทุกเวลา และทุกสถานที่ที่ข้อมูลจึงมีความหลากหลายและมหาศาล ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องรู้จักวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง โดยการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้รู้จักแยกแยะข้อมูล รู้จักการนำข้อมูลไปใช้ และที่สำคัญจะต้องมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเอง

2. ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills) จากการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายและมหาศาล ในทุกที่และทุกเวลา ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะด้านการคิด ทั้งใน ด้านการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learners) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinkers) การคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) รวมทั้ง ทักษะในการคิดแก้ปัญหา (Problem Solvers) เพื่อนำมาใช้ในการกลั่นกรองข้อมูลและการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และการพัฒนาตนเอง

3. ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม (Social Collaboration) การที่ผู้เรียนจะสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาที่มีทั้งความหลากหลายและมหาศาล มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการทำงานและพัฒนางานของตนและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีทักษะของการเป็นผู้นำ รวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดี ที่จะนำข้อมูลที่ได้รับการกลั่นกรองแล้ว มาสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ เช่น การมอบหมายงาน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

4. ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) เพราะวันนี้ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากล เป็นภาษาที่โลกใบนี้นำมาใช้ในการสื่อสารและติดต่อ การอยู่ร่วมกันในโลกใบนี้นี้ ที่ชุมชนท้องถิ่นจะต้องเป็นคนพื้นเมืองเท่านั้น นับวันจะไม่ใช้ความจริงอีกต่อไป แต่จะเป็นชุมชนที่ประกอบด้วยคนหลายชาติและหลายภาษาที่จะมาอยู่ร่วมกัน ภาษาที่ใช้ในการติดต่อและสื่อสารจึงจำเป็นต้องมีภาษากลาง ซึ่งภาษาอังกฤษ ถือว่าเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะต้องมี การทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ดังกล่าว

5. มีความเข้าใจในความแตกต่างด้านวัฒนธรรม (Inter Cultural Understanding) และความตระหนักใน ความเป็นประชากรโลก (World Citizen) เพราะโลกใบนี้นี้ เป็นโลกที่ไร้พรมแดน สามารถสื่อสารและไปมาหาสู่กันได้ อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงระบบเศรษฐกิจที่เน้นความ เป็นภูมิภาคและไม่มีพรมแดน ผู้เรียนจึงต้องได้รับการ ปลูกฝังให้มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมที่ ต่างต่างไปจากของตน สามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มี ความแตกต่างทั้งทางด้านความเชื่อและขนบธรรมเนียม ประเพณี อย่างสงบสุข และสร้างสรรค์ สามารถสร้างความ ร่วมมือระหว่างกันในการสร้างสรรค์ชุมชนของตนเอง

ผู้เขียนหวังว่า การนำเสนอบทความฉบับนี้ จะเป็น ประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ให้เห็น ความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดและพัฒนาทักษะที่ เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนของเราที่มีทักษะที่ จำเป็นต่อการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่มาจากกระแส โลกาภิวัตน์และสามารถใช้ชีวิตของเขาเหล่านั้นได้อย่างมี ความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ และ นำพาประเทศสู่ การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

References

- Biddle, S. (2002). *Internationalization: Rhetoric or reality*. New York: American Council of Learned Societies.
- Chinnammai, S. (2005). *Effects of Globalization on Education and Culture*. ICDE International Conference. [report] Madras, India.: University of Madras, 1-6. [in Thai]

- Dede, C. (2009a). *Determining, developing, and assessing the skills of North Carolina's future-ready students*. Friday Institute White Paper Series, Number 2 (May). www.fi.ncsu.edu/whitepapers.
- Everard, K. B., Morris, G. & Wilson, I. (2004) *Effective School Management (4th Ed)*. London, SAGE Publications.
- Fischer, S. (2003). *Capital Account Liberalization and the Role of the IMF*. Princeton Essays in International Finance, (207), 1-10.
- Friedman, M. (2002). *Capitalism and Freedom*. Fortieth Anniversary Edition. University of Chicago Press.
- Giddens, A. (1990). *The Consequences of Modernity*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Held, D. & McGrew, A. (Eds.). (2000). *The Global Transformation Reader: An Introduction to the Globalization Debate*. 2nd Ed. Cambridge: Polity Press.
- Imyim, T., Rumpagaporn, M.W., Larpsorn, P. & Hemthong, P. (2017). *The Study of Teachers' Instruction to Promote Students' Learning Skills in 21st Century of Business and Computer Education Major*. Kasetsart Educational Review, 32(2), 49-54. [in Thai]
- Karoly, L. A. (2004). *The 21st century at work: Forces shaping the future workforce and workplace in the United States*. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
- Levy, F. & Murnane, R. J. (2004). *The new division of labor: How computers are creating the next job market*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Ministry of Education, Canada (2010). *Inspiring action on education*. Retrieved from <http://www.oecd.org/site/eduilebanff/48763522.pdf> [in Thai]

- Ministry of Education, Singapore.(2016). *21st Century Competencies*. Retrieved from <https://www.moe.gov.sg/education/education-system/21st-century-competencies>. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission.(2010). *Quality Education Manual*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Ohmae, K. (1990). *The Borderless World*. London: Collins.
- Panich, V. (2012). *Learning Approach for Learners in the 21st Century*. Bangkok: Sodsri & Saritwong Foundation. (in Thai)
- Partnership for 21st Century Learning (2007).*Framework for 21st Century Learning*, Retrieved from www.P21.org. [in Thai]
- Pennycook, A. (2006). *Global English's and trans cultural flows*. New York: Routledge.
- Robertson, R. (1992). *Globalization : Social theory and global culture*. London: Sage.
- Sinchadechochai, P. (2017). *Multicultural Classroom with Peaceful Coexistence in Young Children*. *Kasetsart Educational Review*, 32(2). [in Thai]
- Suarez-Orozco & Qin-Hilliard (2007).*Globalization: Culture and Education in the New Millennium*. Berkeley: University of California Press.
- Tikly, L. (2001). *Globalisation and education in the postcolonial world: Towards a conceptual framework*. *Comparative Education*, 37(2), 151–171.
- Tongchai, A. (2016). *The Importance of Engineering in Serince Learning Management in the 21st Century*, 31(3), 48-53 [in Thai]
- Waters, M. (1995). *Globalization*. London: Routledge.